

Господарська діяльність як об'єкт державного управління

Враховуючи те, що ГК України регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації і здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання (ст.1 ГК України), можна констатувати, що ключовим об'єктом правового регулювання в господарському праві є господарська діяльність. При цьому абз.4 ч.1 ст.4 ГК України виключає з предмета регулювання цього Кодексу адміністративні та інші відносини управління за участі суб'єктів господарювання, в яких орган державної влади або місцевого самоврядування не є суб'єктом, наділеним господарською компетенцією, і безпосередньо не здійснює організаційно-господарських повноважень щодо суб'єкта господарювання. Зокрема, такими є відносини державного управління господарською діяльністю, в яких органи державної влади реалізують свої владні повноваження, що є предметом регулювання адміністративного права.

В процесі реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» особливого значення набуває встановлення кола об'єктів державного управління, оскільки їх визначення, розуміння сутності та особливостей функціонування зумовлює створення адекватного механізму правового регулювання державного управління ними, зокрема господарською діяльністю.

Господарська діяльність, як предмет правового регулювання, має міжгалузевий та комплексний характер. В той же час, проблеми розбудови нової системи державного управління, необхідність якої пов'язана з комплексною перебудовою існуючої в нашій державі управлінської системи і розвитком нових важливих інститутів, виходять за вузькі галузеві межі тієї чи іншої юридичної науки і перетворюються сьогодні на актуальний предмет дослідження юридичної і політичної наук та науки державного управління.

Поняття господарської діяльності має неабияке значення для сучасної економіки нашої держави. Його визначення дають і юристи, і економісти. Це поняття визначається і законодавцем: в Господарському кодексі, в Податковому кодексі, в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Найбільш узагальнюючим визначенням є визначення, яке міститься в ГК України (ч.1 ст.3), де під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

При цьому визначення, які дає законодавець не передбачають специфіку здійснення цієї діяльності в різних сферах. Тому, на жаль, можна констатувати, що визначення господарської діяльності, які містяться в законодавстві не відображують її сутності як об'єкта державного управління.

Господарська діяльність є, напевно, однією з тих сфер, в якій найкраще відображається діалектика приватних та публічних інтересів. Адже учасниками відносин у цій сфері є як суб'єкти господарювання (суб'єкти приватного права), так і органи державної влади (суб'єкти публічного права). Як відомо, здійснювати господарську діяльність без взаємодії з органами державної влади неможливо. В той же час зміст діяльності органів державної влади щодо здійснення державного управління господарською діяльністю має

диференціюватися в залежності від сфер її здійснення та її видів. Тому, необхідно усвідомлювати, що говорячи про господарську діяльність як об'єкт державного управління законодавчі визначення можуть лише використовуватися як вихідні для формулювання суті цього явища.

Враховуючи зміст сучасного типу методологічного аналізу, який визначається в основному двома новими методологічними парадигмами – системним підходом і синергетикою, яка поєднує системно-інформаційний, структуралістський підходи з принципами самоорганізації [1,с.92], господарська діяльність має сприйматися як певна система, що складається з різних взаємопов'язаних елементів, здатна до самоорганізації та розвитку внаслідок зовнішнього впливу, який має прояв, зокрема, через державне управління.

Список використаних джерел:

1. Комарова А.И. История и методология юридических наук: учебное пособие / А.И. Комарова. – М.: Московский университет «им. С.Ю. Витте», 2015. – 207 с.